

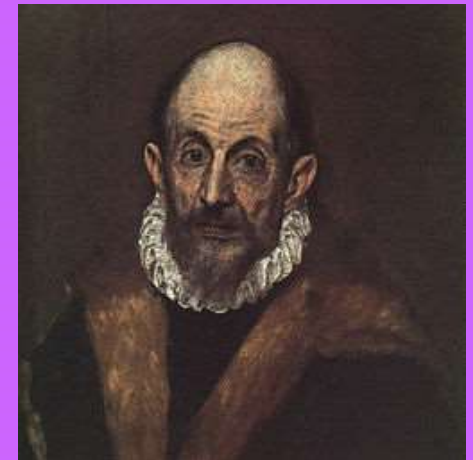
Ιστορία Β Γενικού Λυκείου

Νεότερου και Μεσαιωνικού Κόσμου

Κεφάλαιο: Αναγέννηση

Καθηγήτρια: Α. Παπαμελετίου

Δομήνικος
Θεοτοκόπουλος
(Ελ Γκρέκο)

Χάνδακας

Βιογραφία

- Γεννήθηκε στο Φόδελε του Ηρακλείου Κρήτης το 1541.
- Σπούδασε βυζαντινή εικονογραφία στο ναό της Αγίας Αικατερίνης
- Το 1568 πήγε στη Βενετία.
- Μαθήτευσε κοντά στο Τιτσιανο, γνώρισε τον Τιντορεττο και εξοικειώθηκε με την τεχνοτροπία του μανιερισμού.
- Το 1570 μετακόμισε στη Ρώμη όπου ανέκτησε μια ευρύτερη ουμανιστική παιδεία , καθώς με γνώσεις αρχιτεκτονικής και γλυπτικής.
- Εγινε φίλος με τον Τζουλιο Κλοβιο, σημαντικό εικονογραφο χειρογραφών, ο οποίος τον προώθησε σε κύκλους που βοήθησαν πολύ στη σταδιοδρομία του ζωγράφου. Εκεί γνώρισε τα έργα του Μιχαήλ Αγγελού, η τεχνοτροπία του οποίου δε του άρεσε καθόλου.
- Το 1572, επέστρεψε στη Βενετία αλλά τελικά αποφάσισε να αναζητήσει καλύτερη τύχη στην Ισπανία.
- Το 1577 εγκαταστάθηκε στο Τοledo.
- Ανελάβε πολλές παραγγελίες για το διακοσμο εκκλησιών και για πορτραίτα, και απέκτησε μεγάλη φήμη και πλούτοι.
- Με τη συντροφο της ζωής του Χερνίμαντε λας Κουέβας απέκτησε το 1578 το γιο του Χορχε Μανουέλ ο οποίος θα ακολουθήσει τα βήματα του πατέρα του
- Απεβίωσε στο Τοledo τον Απρίλιο του 1614.

*ΕΡΤΑ ΤΟΥ
ΕΛ ΓΚΡΕΚΟ*

Τα έργα του Έλ Γκρέκο

Τα έργα που φιλοτέχνησε ο Γκρέκο διακρίνονται από τα εξής χαρακτηριστικά :

- Θρησκευτικά θέματα
- Σταδιακή απομάκρυνση από τις βυζαντινές επιρροές
- Στροφή στη Βενετσιάνικη τεχνοτροπία
- Χρήση λαδιού αντί τέμπερας
- Εκφραστική δύναμη
- Μετάβαση σε σχηματικότητα και έντονη συναισθηματική εκφραστικότητα με μορφές επιμηκυσμένες σε δεξιοτεχνικές χρωματικές αντιθέσεις

Τεχνοτροπία του Ελ Γκρέκο

Ο Ελ Γκρέκο αφομοίωσε τα διδάγματα της βυζαντινής παράδοσης, της Αναγέννησης και του μανιερισμού αλλά ταυτόχρονα διαφοροποιήθηκε από αυτά δημιουργώντας τη δική του πρωτότυπη και μοναδική τέχνη με την προσωπική σφραγίδα του:

- εξαΰλωση και επιμήκυνση των μορφών με πρόσωπα αποστεώμενα εκφραστικά και τραγικά
- έντονες χρωματικές διαβαθμίσεις με χρώματα ψυχρά και καθαρά
- μεταφυσικά τοπία γεμάτα μυστικισμό και θρησκευτική κατάνυξη το μεγαλειώδες υπερκόσμιο και εξωπραγματικό φως που σε συνδιασμό με τη σκιά δημιουργεί μια υπερβατική, υποβλητική κι ονειρική ατμόσφαιρα
- πλούσιες πτυχώσεις των ρούχων
- πνευματικότητα
- η εσωτερική αγωνία που εκφράζεται με παράφορο πάθος
- «αναγεννησιακή» ισορροπία

Κρήτη

Κρήτη

Ερμούπολη

Αυτοπροσωπογραφία Τιτσιάνο
1567

■ Στην Ιταλία επηρεάστηκε από τους μεγαλύτερους δασκάλους της ιταλικής τέχνης, όπως τον Τιντορέτο και τον Τιτσιάνο, του οποίου υπήρξε μαθητής, υιοθετώντας στοιχεία από τον μανιερισμό.

Ιταλία

Ιταλία

Το τρίπτυχο της Μοντένα
(Galleria Estense)

■ Τρίπτυχο της Μόντενα (κύρια όψη), περ. 1560-65. Το τρίπτυχο περιείχε στην κύρια όψη τρεις σκηνές, τη Στέψη του χριστιανού υποκόμη, την Προσκύνηση των ποιμένων και τη Βάπτιση του Χριστού. Στην πίσω όψη ο Γκρέκο φιλοτέχνησε μία Άποψη του Όρους Σινά (παραλλαγή του χαρακτηριστικού του Giovanni Battista Fontana), τον Ευαγγελισμό και την Επίπληξη προς τον Αδάμ και την Εύα. Τα τοπία που ζωγράφησε πάνω στο ξύλο με φωτεινά χρώματα παραπέμπουν σε έργα των Βενετσιάνων Δασκάλων.

Αυτοπροσωπογραφία
(π. 1590-1600), Νέα
Υόρκη,
Μητροπολιτικό
Μουσείο

Προσωπογραφία του
Τζούλιο Κλόβιο,
Νάπολη, Μουσείο
Καποντιμόντε

*Το Μαρτύριο
του Αγίου
Μαυρίκιου
(1580-82),
Εσκοριάλ,
Μοναστηριακή
Εκκλησία Αγίου
Λαυρεντίου*

*El Espolio – Ο
διαμερισμός
των ιματίων
του Χριστού,
Τολέδο,
Καθεδρικός
Ναός*

Ταφή του κόμη του
Οργάνθ (1586-88),
Τολέδο, Άγιος
Θωμάς

Λεπτομέρειες από το έργο του Γρέκο , «Η ταφή του κόμη Οργκάθ»

Ο ίδιος ο Ελ Γκρέκο

**Ο γιος του Γκρέκο
Χόρχε Μάνουελ**

Προσωπογραφία
του Χόρχε
Μανουέλ
Θεοτοκόπουλου,
(1600), Σεβίλλη,
Μουσείο Καλών
Τεχνών

Η Πέμπτη
Σφραγίδα της
Αποκαλύψεως
(1608-14), Νέα
Υόρκη,
Μητροπολιτικό
Μουσείο.

Θεραπεία του
Τυφλού (περ.
1565,)
Πινακοθήκη
Δρέσδης

*Αγόρι που ανάβει
κερί, (π. 1570,)
Μουσείο
Καποντιμόντε*

*Εκδίωξη των
εμπόρων από το
ναό (1570-75),
Ινστιτούτο
Καλών Τεχνών
Μινεάπολης*

*Αγία Τριάδα
(1577-79),
Μουσείο
Πράδο*

Λαοκόων, (1610-14), Εθνική Πινακοθήκη Ουάσιγκτον

Προσωπογραφία
του
Καρδινάλιου (π.
1600),
Μητροπολιτικό
Μουσείο Νέας
Υόρκης

•
*Άποψη του
Τολέδου (1595-
99),
Μητροπολιτικό
Μουσείο Νέας
Υόρκης*

Χειρονομίες

Η χειρονομία του δεξιού χεριού αποτελεί αναφορά στον Τισιανό και συναντάται σε πολλά έργα του Γκρέκο. Η επιλογή στοιχείων από διάφορες πηγές ήταν συνηθισμένη μέθοδος για καλλιτέχνες της εποχής και συνόδευε τις προσπάθειες μανιεριστών ζωγράφων για επίτευξη τελειότερου αποτελέσματος.

■ Πέθανε στις 7 Απριλίου του 1614, πριν ολοκληρώσει το έργο και αρχικά θάφτηκε στην εκκλησία του Αγίου Δομήνικου στο Τολέδο.

Το 1619, ο γιος του μετέφερε το λείψανο του στην εκκλησία του Σαν Τορκουάτο, η οποία αργότερα κατεδαφίστηκε με αποτέλεσμα να χαθεί το φέρετρό του.

Στην απογραφή που συντάξε ο γιος του μετά το θάνατο του Γκρέκο, αναφέρονταν 143 ολοκληρωμένοι πίνακες, 45 γύφινα ή πήλινα προπλάσματα, 150 σχέδια, 30 σχέδια για ρετάμπλ καθώς και 200 χαρακτηριστικά έργα.

Ομάδα Ελ Γκρέκο

- Ευριπίδης Καπλάνης
- Χρήστος Κωσταντινίδης
- Κατερίνα Μητραβέλα
- Κατερίνα Μπίνα
- Μαριάννα Μπούλκου
- Μαρίνα Ντούσκα
- Άρης Ούτσα
- Ιωάννα Πανταζοπούλου

(Μαθητές της Β' τάξης του 2^{ου} Γενικού Λυκείου Αμαρουσίου)